

A s o c i a ț i a

Buletin informativ pentru membrii ANBPR din Filiala Galați

Anul 1, Nr. 1

decembrie 2005

Timpul schimbărilor

În „Societatea postcapitalistă”, Peter Drucker afirma faptul că: „resursa economică de bază nu mai este capitalul și nici resursele naturale, nici munca. Ea este și va fi cunoașterea. [...] Valoarea este creată acum de productivitate și inovație, amândouă fiind aplicări ale cunoașterii în cadrul muncii“. În esență, cunoștințele sunt informații obținute prin experiență sau însușite în cadrul proceselor educaționale. La rândul lor, informațiile sunt reflecții ale lumii reale în conștiința colectivă, în urma unui proces de acumulare și prelucrare a unor date elementare.

Cunoașterea se bazează pe informații. O trăsătură a informației este dată de caracterul ei relativ: ceea ce poate constitui o informație pentru o persoană, este posibil să nu aibă nici o semnificație pentru o altă persoană. Interesant este faptul că, pornind de la aceleași date, persoane diferite, prin prelucrări diferite, pot obține informații diferite.

Toate aceste schimbări, care se petrec în timpul nostru, produc, la nivel organizațional și social, mutații, nu de puține ori, greu de înțeles și de acceptat. Tehnica, prin dinamica greu de stăpânit, schimbă marea majoritate a ocupațiilor. Între acestea, ocupația de bibliotecar este, de departe, una din cele mai solicitante.

Sistemul informațional al oricărei organizații cuprinde ansamblul mijloacelor și procedurilor de identificare, preluare, memorare, prelucrare și difuzare a informației și are ca obiectiv furnizarea acesteia către membrii ei, într-o formă direct utilizabilă și în timp util.

Circumscrișă sistemului informațional al ANBPR, publicația de față intenționează să ridice calitatea informațiilor necesare cunoașterii în spațiul dezvoltării profesionale.

Liviu-Iulian Dediu ■

Conferința Națională

Desfășurată în Bușteni, așa cum ne-am obișnuit în ultimii ani, Conferința Națională a ANBPR a reunit pe parcursul zilelor de 17 și 18 noiembrie reprezentanții filialelor județene. Din partea Filialei Galați au participat: Liviu-Iulian Dediu, în calitate de președinte nou ales al Filialei, Eugen Iordache, în calitate de vicepreședinte al Biroului executiv central și Camelia Toporaș, în calitate de membru al Comisiei de referințe.

Tema centrală a Conferinței din acest an a fost „Biblioteca publică – furnizor de servicii pentru comunitate“.



Doina Popa, alături de Eugen Iordache și Constantin Bostan, prezentând Raportul de activitate al ANBPR pe anul 2004, în cadrul Conferinței Naționale de la Bușteni. (Foto: Marius Iordan)

La Conferință au mai participat invitați din cadrul celorlalte asociații profesionale ale bibliotecarilor din România: Asociația Bibliotecarilor din Învățământ (ABIR) a fost reprezentată de DI Robert Coravu, secretar general; Asociația Bibliotecarilor din Biblioteca Națională a României (ABBNR), reprezentată de Aurelia Perșinaru, președinte și DI Dan Erceanu, directorul general al Bibliotecii Naționale; Asociația Bibliotecarilor și Documentariștilor din București, reprezentată de DI Liviu Butuc, secretar. De asemenea, la invitația Dnei Doina Popa, președintele ANBPR, a

În acest număr...

Conferința Națională	1
Adunarea generală a Filialei	3
Biroul executiv local	3
Asociația bibliotecarilor din România	4
Publicații recent apărute	5
Recomandări metodice	6
Dreptul de autor: o nouă barieră?	7

participat și Jeffrey A. Boone, student al Dnei dr. Hermina G.B. Anghelescu, la Universitatea Wayne State, Detroit, MI, Facultatea de Biblioteconomie și Știința Informării.

După deschiderea oficială și prezentarea salutului invitaților, a avut loc și prezentarea Raportului Consiliului de conducere al ANBPR.

A fost menționat faptul că Asociația noastră a trecut printr-o perioadă de criză. După decesul președintelui ales în urmă cu patru ani, Dl Traian Brad, conducerea interimară a fost asigurată de către Teodor Ardelean, director, Biblioteca Jud. „P. Dulfu“ Maramureș, pentru doi ani. Urmare a activității nesatisfăcătoare Consiliul de conducere a ridicat mandatul de președinte și s-au organizat, din nou, alegeri pentru stabilirea președintelui pe o perioadă de un an. În urma acestor alegeri, desfășurate în anul 2004, a fost aleasă în funcția de președinte al ANBPR, Dna Doina Popa, director al Bibliotecii Județene „O. Goga“ Cluj.

Cu toate inconvenientele, Biroul executiv și Consiliul de conducere au făcut un efort deosebit pentru a compensa scăderea de activitate. Un rol deosebit în această perioadă l-a avut Dl Constantin Bostan, prim-vicepreședinte al ANBPR.

Între realizările cele mai importante trebuie menționate: Legea bibliotecilor cu modificările ulterioare; aprobarea sărbătoririi, la nivel național, a *Zilei Bibliotecarului*, în data de 23 aprilie. Cu această ocazie, ANBPR a inițiat și a realizat o cooperare deosebită în cadrul întregii săptămâni, ce a încadrat Ziua Bibliotecarului din acest an, la care au participat toate asociațiile profesionale de profil; întâlnirea cu Ministrul Culturii Dna Mona Muscă, în luna aprilie 2005 și obținerea suportului pentru continuarea finanțării Programului Național de Automatizare și Dezvoltare a Serviciilor în Bibliotecile Publice din România; reorganizarea Comisiei pentru achiziție de carte destinată bibliotecilor publice, în care o mare parte a membrilor sunt bibliotecari ai ANBPR.

Programul Conferinței este prezentat pe situl Asociației, accesibil la adresa <http://www.anbpr.org.ro>.

Veniturile totale obținute de Asociație în anul 2004 s-au ridicat la 102.634 mii lei. Din acestea, bugetul de cheltuieli a reprezentat 83.730 mii lei și s-a înregistrat un excedent de 18.904 mii lei.

În cadrul discuțiilor purtate în plen, Dl Liviu-Iulian Dediu, a prezentat propunerile Filialei Galați. Acestea au fost:

- realizarea de informări, de către toate structurile Asociației, în urma întâlnirilor profesionale care au loc și difuzarea acestor informații

astfel încât acestea să ajungă la toți membrii, indiferent de localizarea geografică;

- stabilirea unor criterii de evaluare și a unor norme clare de acordare a premiilor Asociației;
- modificarea statutului ANBPR în sensul dezvoltării prevederilor referitoare la funcționarea filialelor Asociației; între acestea au fost supuse discuției:

- clarificarea surselor de venit, altele decât cotizațiile membrilor;
- posibilitatea filialelor de a crea conturi proprii pentru gestionarea sumelor de care dispun de drept;
- filialele să poată fixa cotizații mai mari decât cele aprobate la nivel național și să păstreze în folos propriu diferența încasată.

În urma desfășurării procesului de alegere a structurilor de conducere ale ANBPR pentru perioada 2006-2010, situația se prezintă astfel:

- președinte:
Doina Popa, director, Biblioteca Județeană „O. Goga“ Cluj.
- prim-vicepreședinte:
Constantin Bostan, director, Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu“ Neamț.
- vicepreședinți (în ordinea voturilor obținute):
Liviu-Iulian Dediu, director adj. Biblioteca Jud. „V.A. Urechia“ Galați,
Victor Petrescu, director, Biblioteca Județeană „I.H. Rădulescu“ Dâmbovița,
Elena Leonte, director, Biblioteca Județeană „Gh. Asachi“ Iași.
- secretar (desemnat de către președinte):
Silvia Nestorescu, expert, Centrul pentru Formare, educație permanentă și management în domeniul culturii.

Alături de cei menționați, din Biroul executiv central mai fac parte:

- Paul Eugen Banciu, director, BJ Timiș;
- Teodora Fântânanu, director, BJ Vrancea;
- Adriana Gheorghiu, director adj., BJ Constanța;
- Mariana Leferman, director, BJ Dolj;
- Dragoș Neagu, director adj, BJ Brăila;
- Onuc Nemeș, director, BJ Sibiu;
- Elena Poamă, director, BJ Vaslui.

Conform Statutului Asociației, Biroul executiv a fost ales de către Consiliul de conducere. La rândul său, Consiliul de conducere este format din 25 de membri, aleși de Plenul Adunării generale.

În cadrul celei de-a doua zile au fost programate lucrările pe comisii de specialitate. Acestea au fost urmate de rapoartele președinților de comisii și propunerile pentru planul de activitate pe anul 2006.

În programul comunicărilor profesionale, Biblioteca „V.A. Urechia” a susținut două prezentări: „Furnizarea serviciului de acces la resursele globale de informare via Internet” (Liviu-Iulian Dediu) și „Servicii de consultare a documentelor electronice în cadrul Bibliotecii „V.A. Urechia” (Camelia Toporaș).

LID ■

Adunarea generală a Filialei

Vineri, 11 noiembrie a.c. s-a desfășurat, la sediul central al Bibliotecii *V.A. Urechia*, Adunarea generală a membrilor Filialei Galați din cadrul Asociației Naționale a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România (ANBPR), care a reunit bibliotecari din aproape toate localitățile județului.

Manifestarea a debutat cu o intervenție susținută de Dl Eugen Iordache, directorul Bibliotecii gălățene, a cărei temă: „115 ani de la inaugurarea Bibliotecii”, pe de o parte ne-a bucurat, iar pe de alta ne-a întristat. Lucrările de reabilitare a sediului central nu au permis organizarea unei sărbători pe măsura importanței evenimentului. S-a afirmat intenția conducerii instituției de a organiza o manifestare dedicată acestui eveniment, în anul 2006, după deschiderea pentru public a Bibliotecii, în colaborare cu Filiala Galați a ANBPR.

Ordinea de zi a cuprins prezentarea raportului de activitate pe întreaga perioadă 2001-2005 parcursă de la ultima Adunare generală de dare de seamă și alegeri, propuneri pentru planul de activitate pe anul viitor, alegerea structurilor de conducere pentru mandatul 2006-2010, propunerea delegaților, care să reprezinte Filiala la Conferința generală a ANBPR, planificată a se desfășura în cursul aceleiași luni, la Bușteni.

LID ■

Cu ocazia sosirii Anului Nou 2006
Conducerea ANBPR-Filiala Galați
urează tuturor membrilor Asociației

sănătate, prosperitate
și împliniri profesionale.

La mulți ani!

Biroul executiv local

Conform angajamentului, făcut de către noul președinte al Filialei ANBPR Galați, prima ședință a Biroului executiv s-a desfășurat în data de 14 noiembrie 2005.

Structura de conducere la nivel local, stabilită în cadrul Adunării generale din 11 noiembrie, este formată din:

– președinte:

Liviu-Iulian Dediu, director adj, BVAU;

– vicepreședinte:

Letiția Buruiană, șef, Serviciul Relații cu publicul, BVAU;

– secretar:

Spiridon Dafinoiu, bibliotecar metodist, responsabil, Oficiul Resurse umane, pregătire profesională, BVAU;

– membri:

Camelia Toporaș, șef, Secția Referințe,
Geta Eftimie, șef, Secția Împrumut la domiciliu, ambele în BVAU.

Filiala Galați are un număr de 109 membri.

În cadrul primei ședințe s-a propus redactarea unui buletin informativ, care să poată fi multiplicat și distribuit prin efort local, către toți membrii ANBPR din Județul Galați. Responsabilitatea realizării acestui obiectiv s-a convenit să fie atribuită Dlui Spiridon Dafinoiu, în calitatea sa de secretar al Biroului executiv.

Președintele a supus discuției și apoi s-au stabilit responsabilitățile principale ale membrilor Biroului executiv. Activitățile specifice de prelucrare a documentelor vor fi urmărite, referite și supuse rezolvării de către Camelia Toporaș, iar cele specifice activității de relații cu publicul vor fi urmărite, referite și supuse rezolvării de către Geta Eftimie. Dl Spiridon Dafinoiu va urmări, referi și supune rezolvării problemele cu specific metodic. La propunerea președintelui, a fost invitat, în calitate de membru asociat, responsabil cu activitățile de pregătire profesională și legislative, Dl Eugen Iordache. De asemenea, președintele a propus ca rezolvarea problemelor financiare să fie realizată de către un contabil.

Ședințele ordinare ale Biroului executiv vor avea loc cu frecvență lunară.

Următoarea ședință a fost planificată a se convoca în a doua jumătate a lunii decembrie.

LID ■

Asociații ale bibliotecarilor... sau, nu cumva este mai de folos pentru „tagmă“, una singură:

Asociația bibliotecarilor din România

Problema a mai fost discutată la începutul anului 1990, când „bibliotecarii“ au reușit o mare victorie: DESFIINȚAREA ASOCIAȚIEI BIBLIOTECARILOR DIN ROMÂNIA și „înființarea“ mai întâi, a unei asociații pentru bibliotecarii din rețeau școlară (învățământului) ABIR și una pentru bibliotecarii din rețeau publică, inclusiv Biblioteca Națională, ABBPR.

Mai târziu, dacă tot s-a sfârșit întregul, au apărut (s-au desprins) din ABBPR, alte două „asociații“: Asociația Bibliotecarilor din Biblioteca Națională a României și, din inițiativa directorului Bibliotecii Municipale „M. Sadoveanu“ din București, „devenită! fruntea bibliotecilor țării“, așezată pe „coordonate“ de orgoliu elitiste în „ierarhia“ bibliotecilor din România, ABIDOB, Asociația Bibliotecarilor și Documentariștilor din București.

Printre marii absenți, în anul 1990, au fost reprezentanții Bibliotecii Academiei Române și din alte rețele, până atunci membri ai celei „de a doua“ Asociații a Bibliotecarilor din România, înființată după anul 1947. Firesc, ar fi fost, ca la Conferința din 1947, să se facă primul pas pentru reorganizarea Asociației Bibliotecarilor, înființată în 1924, deci în continuitate. Conferința respectivă a fost convocată din inițiativa, Bibliotecii Academiei Române, director prof. Ion I. Nistor, împreună cu Biblioteca Fundației Universitare „Carol I“. De reținut că problemele puse în discuție în 1947 erau asemenea celor ce au motivat înființarea Asociației din 1924: „1/. Organizarea unitară a bibliotecilor publice, 2/. Împrumuturile și schimburile interbibliotecare, 3/. Întocmirea catalogului general al tuturor Bibliotecilor din țară, 4/. Legăturile cu străinătatea, 5/. Înregistrarea bibliotecilor și situația personalului de serviciu.“

Credem că este de folos să aruncăm o privire în trecutul „organizatoric“ al bibliotecarilor din România. Să vedem de ce și cum a apărut Asociația Bibliotecarilor, considerată de către unii „prima“, iar cea de după 1947 „a doua“, deci alta!? Poate ne va fi stimulată gândirea către refacerea unității în asocierea tuturor bibliotecarilor, din toate rețelele, ca unică șansă de a „impune“ structurilor administrației publice centrale și locale, conducerilor forurilor tutelare să țină seama de „importantul rol pe care trebuie să-l

aibă bibliotecile“ ca serviciu public în asigurarea progresului general al țării.

Profesorul și Directorul Fundației Universitare Carol I, Al Tzigara-Samurcaș sublinia în anul 1924: „Ideea unei asociațiuni a bibliotecarilor a răsărit din convingerea că bibliotecile de la noi sunt organizate într-un mod extrem de variat, că nu există nici o unitate în organizarea lor, și că acest fapt este în paguba culturii generale.

Pentru această lipsă de organizație unitară, este semnificativ faptul că mai ușor și mai intens ținem legătura cu bibliotecile din străinătate, decât cu cele de la noi, dintre care cu multe nu putem avea azi nici o legătură. Am convenit deci, câteva persoane, ca să lucrăm în scopul ca această stare să înceteze.“

Organizarea Asociației a fost precedată de o sumă de „întruniri prealabile“, prima fiind cea din 27 decembrie 1923. În scrisoarea adresată tuturor bibliotecilor se sublinia:

„Având în vedere starea precară în care se află bibliotecile din întreaga țară, am hotărât ținerea unui congres al bibliotecarilor în luna aprilie 1924.

Cu acest prilej urmează să se arate, pe de o parte, lipsurile de care suferim, cât și măsurile de îndreptare care se impun, deșteptându-se astfel interesul general pentru așa de importantul rol pe care trebuie să-l aibă bibliotecile în cultura unui popor.“

S-au solicitat propuneri de la toate bibliotecile, urmând a fi centralizate în vederea elaborării unui program ce urma să fie supus dezbaterii în Congresul Bibliotecarilor din România.

Eugen Barbul, directorul Bibliotecii din Cluj, și-a comunicat propunerile în iulie 1924 (congresul fusese amânat pentru septembrie):

„Propunerile pe care intenționăm a le face și susține înaintea congresului, le cuprindem într-un singur punct și anume: «Înființarea Asociației bibliotecarilor din țară»... Asociația ar fi organul competent pentru rezolvarea tuturor chestiunilor de specialitate, de existența cărora vor avea să țină seamă factorii conducători. În primile probleme, pe care ar urma să le rezolve asociația, amintim: a) alcătuirea unui regulament unic pentru toate bibliotecile din țară, b) asigurarea unei situații materiale echitabile a bibliotecarilor și c) înființarea unui organ de publicitate.“

Profesorul Petre Andrei, directorul Bibliotecii Universitare din Iași, comunica la 8 aprilie 1924: „...cât privește congresul..., cred că e necesar mai ales acum, când biblioteca e resursa tuturor intelectualilor pentru care cumpărarea unei cărți a devenit

un adevărat lux.“ P. Andrei, în scrisoarea din iulie 1924, a propus să se discute „în mod special problema salarizării, gradațiilor și în general situația materială“ a bibliotecilor și bibliotecarilor.

După întrunirea prealabilă, din iunie 1924, a fost trimisă o nouă scrisoare către toate bibliotecile, semnată de același Al. Tzigara-Samurcaș, ce însoțea proiectul de statut, aprobat de Congres la 15 septembrie 1924, din care reținem:

„Art. 2. Scopurile Asociației sunt:

I. Să se ocupe de toate chestiunile ce privesc interesele bibliotecilor și bibliotecarilor;

II. Să sprijine printr-o acțiune sistematică orice inițiativă care ar avea ca scop înființarea și organizarea de biblioteci publice și private, chemate să contribuie la dezvoltarea culturii naționale;

III. Să apere drepturile și interesele comune ale bibliotecilor și bibliotecarilor din întreaga țară.“

La Congres au fost aleși: Ion Bianu, președinte, Al. Tzigara-Samurcaș și C. Mandicevschi, vicepreședinți, Emanoil Bucuța, secretar, M.E. Ciuchi, casieri și 4 membri ai Consiliului de conducere. (Vezi și: Nicolae Mironescu. Dumitru Nicolescu. Prima Asociație a Bibliotecarilor din România. În: Biblioteca Centrală Universitară București. 75 de ani de activitate. Buc., 1977, p. 54-58)

Să încercăm să reflectăm asupra acestui început, asupra „obiectivelor“, asupra valabilității lor peste ani, asupra „modului“ de înființare a Asociației Bibliotecarilor din România, să analizăm tot ce s-a făcut și nu s-a făcut, să analizăm eșecurile, cu gândul la **(re)unirea forțelor** pentru (re)ridicarea prestigiului instituției bibliotecii în raport cu menirea ei în progresul general al societății, pentru instaurarea unui sistem de învățământ și perfecționare biblioteconomică, pentru așezarea la locul ce i se cuvine în ierarhia profesiunilor a profesiei de bibliotecar, începând cu prima treaptă și terminând cu cea a cercetătorului din domeniu.

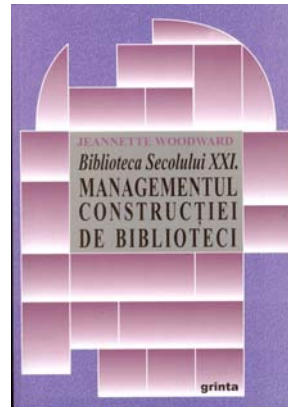
Să încercăm, căci... nu ne costă nimic, deși zilele noastre sunt dominate de „zeul profitului“!

Nedelcu Oprea ■

membre al Asociației Bibliotecarilor din România,
cu carnet.

Publicații recent apărute

ANBPR a continuat seria publicațiilor de specialitate prin tipărirea, în acest an, a lucrării, realizată de către Jeannette Woodward, intitulată *Biblioteca Secolului XXI. Managementul construcțiilor de biblioteci*, în traducerea Victoriei Dumitrescu.



Apariția acestei publicații a fost posibilă datorită efortului susținut al Dnei dr Hermina GB Anghelescu, care a reușit să obțină dreptul de traducere și publicare în limba română, precum și al Dlui Traian Brad, președinte al ANBPR în acea perioadă. Traducerea a fost realizată după ediția editată de ALA, apărută la Chicago și Londra, în anul 2000.

Doina Popa, care are meritul finalizării acestui proiect, preciza în debutul volumului: „Trecerea de la modelul de structurare linear și mecanicist, încă dominant, centrat pe funcțiuni, pe tipuri de documente sau pe sectoare specializate, la un model nou, încă incert, dar cu siguranță mai apropiat de caracteristicile comunicării viitorului, trimite la o nouă viziune asupra resurselor necesare pentru împlinirea acestei nevoi fundamentale a societății.“

Acest titlu este achiziționat de către Biblioteca „V.A. Urechia“ în trei exemplare, care vor fi disponibile la Sălile de lectură și Secția de împrumut la domiciliu în primul trimestru al anului viitor.

LID ■

Biblioteca „V.A. Urechia“

Consfătuire anuală



Vineri, 14 aprilie, ora 9:00
vă invită la

**Consfătuirea anuală a bibliotecarilor
din bibliotecile publice**

Manifestarea are loc la sediul central din Mihai Bravu, 16.

Recomandări metodice

Evaluarea cărților

- **Evaluări orientative privind imputarea documentelor specifice de bibliotecă în condițiile în care sunt lipsă, pierdute, distruse ori nerestituite, urmând a se proceda la recuperarea pagubelor - "fizic prin înlocuirea cu documente identice, sau valoric, prin achitarea valorii de inventar a documentelor, actualizată cu aplicarea coeficientului de inflație la zi, la care se adaugă o sumă echivalentă cu de 1 - 5 ori față de prețul astfel calculat" - cf. art. 40 (6) din Legea nr. 334 (r1)/2002.**

Exemplu de calcul:

O carte apărută în 1998, preț de inventar 10.000 lei.
Valoarea actualizată:

$$10.000 \text{ lei} \times 7,18 = 71.800 \text{ lei}$$

Plaja de imputare*:

$$\text{minim: } 71.800 \text{ lei} + 71.800 \text{ lei} \times 1 = 143.600 \text{ lei}$$

$$\text{maxim: } 71.800 \text{ lei} + 71.800 \text{ lei} \times 5 = 430.800 \text{ lei}$$

- *Încadrarea în plaja de imputare se face ținând cont de:
- valoarea informativă sau literar-artistică a documentului;
 - raritatea documentului în colecțiile bibliotecii;
 - gradul de uzură fizică și/sau morală;
 - caracterul intenționat/neintenționat, ori de recidivă al faptei cititorului.

Anul apariției documentului	Indicele de multiplicare	Anul apariției documentului	Indicele de multiplicare	Anul apariției documentului	Indicele de multiplicare
1971	3739,27	1983	2801,68	1995	33,46
1972	3716,98	1984	2691,35	1996	25,43
1973	3716,98	1985	2662,07	1997	18,35
1974	3691,12	1986	2640,93	1998	7,18
1975	3650,95	1987	2599,34	1999	4,52
1976	3643,67	1988	2576,16	2000	3,10
1977	3621,95	1989	2520,71	2001	2,13
1978	3600,36	1990	2493,28	2002	1,59
1979	3543,64	1991	2372,29	2003	1,29
1980	3474,18	1992	877,69	2004	1,12
1981	3402,72	1993	283,15	2005	1,00
1982	3300,39	1994	79,75		

Statistica de bibliotecă

Recomandări privind redactarea raportului statistic anual:

- raporul statistic anual se trimite până cel târziu 15 ianuarie 2006;
- defalcarea cititorilor pe vârste și ocupații se face *numai* pentru *cititorii înscriși*;
- publicațiile pentru copii se calculează din totalul publicațiilor împrumutate, indiferent de grupa CZU.

Pregătirea și perfecționarea profesională în 2006

- în vederea participării la cursurile organizate pe plan central de Ministerul Culturii și Cultelor. Centrul pentru Formare, Educație Permanentă și Management în Domeniul Culturii este necesară informarea administrației locale pentru alocarea sumelor corespunzătoare;
- așteptăm propuneri privind tematica și organizarea schimburilor de experiență zonale;

- o componentă majoră o reprezintă pregătirea individuală, prin studiul lucrărilor de specialitate (cărți, reviste), precum și a celor de cultură generală și referințe.

Promovarea profesională

- Biblioteca „V.A. Urechia“, prin compartimentul specializat, oferă consiliere privind condițiile de promovare profesională; pentru anul 2006, discuțiile trebuie purtate până, cel târziu, la sfârșitul lunii martie;
- următoarea întâlnire din cadrul ședințelor de pregătire profesională ale bibliotecarilor din Jud. Galați, care participă la Cursul de calificare, va avea loc în data de 27 ianuarie 2006; Tema seminarului și a colocviului va fi: *Serviciile de referință în biblioteci*. Seminarul va fi susținut de către Camelia Iorga (BVAU) și Dorothy Drumov (BMȘP Tecuci).

Pagină realizată de Spiridon Dafinoiu ■

Dreptul de autor: o nouă barieră?

O rdonanța de urgență nr. 123, din 1 sept. 2005 pentru modificarea și completarea Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe modifică, la art. 1, paragraful 5, prevederile prin care bibliotecile erau, până acum, exceptate de la plata drepturilor de autor. Din acest moment, cadrul legal nu mai prevede excepții decât pentru „bibliotecile instituțiilor de învățământ cu acces gratuit“.

Prin Decizia nr. 222/31.10.2005, directorul Oficiului Român pentru Drepturile de Autor (ORDA), a constituit Comisia de negociere a metodologiilor privind stabilirea remunerației pentru împrumutul public efectuat prin bibliotecă precum și propunerile de metodologii depuse la ORDA de organisme de gestiune colectivă.

Această Comisie este compusă dintr-un reprezentant al organismului de gestiune colectivă din domeniul operelor scrise COPYRO și câte un reprezentant al ANBPR, ABIDOB și ABIR. Din păcate lipsesc din această Comisie reprezentanții Bibliotecii Naționale a României și Bibliotecii Academiei. Comisia are obligația să desfășoare negocierile pe o durată de maximum 30 de zile calendaristice de la data constituirii.

Până la această dată Comisia s-a întâlnit de două ori: pe 29 nov. și pe 21 dec. 2005. La prima întâlnire ANBPR nu a participat deoarece invitația nu a fost primită. La această primă întâlnire, CopyRo a propus spre discuție proiectul Metodologiei privind utilizarea operelor scrise prin împrumutul public și remunerațiile convenite titularilor de drepturi patrimoniale de autor.

Ce a determinat apariția acestor modificări în cadrul legal actual?

Condițiile de aderare la UE. Există o sumă de directive între care Directiva nr. 2001/29/CEE prevede în mod special o sumă de paragrafe destinate armonizării legislației țărilor membre din acest punct de vedere. Scopul acestora poate fi rezumat conform paragrafului 14 astfel: „Această Directivă ar trebui să urmărească promovarea instruirii și culturii prin protejarea operelor și celorlalte subiecte, permițând în același timp excepții sau limitări în interes public, în scopul educației și învățământului.“

De asemenea, în ceea ce ne interesează, paragraful 34 prevede: „Statele membre ar trebui să poată opta pentru a prevedea anumite excepții și limitări pentru cazuri cum ar fi obiectivele educaționale sau

științifice, în beneficiul unor instituții publice, cum sunt bibliotecile sau arhivele[...]“.

Până aici, lucrurile sunt chiar plăcute privirii. Ba mai mult, paragrafele 35 și 36 specifică:

„(35) În anumite cazuri sau excepții și limitări, titularii de drepturi ar trebui să primească o justă despăgubire, pentru a compensa în mod adecvat utilizarea operelor lor protejate sau a altui subiect. La determinarea formei, măsurilor detaliate și nivelului posibil al unei asemenea juste despăgubiri, ar trebui să se țină seama de circumstanțele specifice ale fiecărui caz. La evaluarea acestor circumstanțe, un criteriu de evaluare ar fi posibilul prejudiciu al titularilor de drepturi, rezultat din actul în discuție.[...]“

(36) Statele membre pot prevedea o justă despăgubire pentru titularii de drepturi și atunci când aplică prevederile opționale cu privire la excepții și limitări, care nu reclamă o asemenea despăgubire.“

Directiva Consiliului 92/100/CEE privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale este prezentă și în Hotărârea nr. 1424, din 2003 pentru aprobarea Strategiei naționale în domeniul proprietății intelectuale (2003-2007), la art. 2.4, parag 1.

Metodologia privind utilizarea operelor scrise prin împrumutul public și remunerațiile convenite titularilor de drepturi patrimoniale de autor, numită în continuare „Metodologie“, prevede la primul articol că prin utilizare se înțelege „împrumutul public de punere la dispoziție, pentru un timp limitat și fără un avantaj economic sau comercial direct ori indirect, a unei opere scrise prin intermediul unei instituții care permite accesul publicului în acest scop“.

Metodologia mai prevede, la art. 3, faptul că bibliotecile trebuie să obțină „o autorizație sub formă de licență neexclusivă privind împrumutul public al operelor scrise“ și trebuie să plătească „o remunerație privind dreptul de autor“. Maniera de calcul a remunerației echitabile se prede în cadrul art. 5:

„Remunerația echitabilă datorată se calculează prin aplicarea procentului de 10% asupra bazei de calcul, [...] dar nu mai puțin de 0,8 lei RON pentru fiecare împrumut al unei opere scrise.“

Metodologia înțelege prin bază de calcul „totalitatea veniturilor brute lunare“ ale bibliotecilor, din care se scade TVA-ul (dacă este cazul).

Există destul de multe lucruri de discutat. Nu este clar dacă prin împrumutul unei opere scrise se are în vedere titlul sau exemplarul și nici dacă aici sunt prevăzute numai operele românești sau și cele străine.

Dna Doina Popa, președinta ANBPR, care a reprezentat Asociația noastră alături de Dl Dan Matei, a specificat în cadrul ultimei ședințe desfășurate, faptul că bibliotecile de drept public nu realizează venituri din împrumutul de documente scrise, indiferent de modul de prezentare al acestora, așa cum este specificat și în cadrul Legii 334/2002(r1), accesul la colecțiile și bazele de date proprii fiind gratuit. De asemenea, a afirmat faptul că un procent situat, în medie, în jurul valorii de 70% din numărul utilizatorilor activi îl reprezintă elevii și studenții. În baza acestor argumente, Dna Doina Popa a solicitat exceptarea bibliotecilor publice de la obligația plății drepturilor de autor.

În condițiile opoziției formulate de membrii CopyRo, Dl Dan Matei a propus reformularea metodologiei în spiritul stabilirii unei plăți forfetare, realizată de către Ministerul Culturii și Cultelor pentru toate bibliotecile de drept public. Metodele de calcul și frecvența solicitării acestora sunt practic imposibil de realizat în timpul solicitat în propunerea de metodologie și reprezintă un efort greu de îndeplinit de toate bibliotecile publice. Din acest motiv, Dl Dan Matei a mai propus ca Metodologia să prevadă principii asemănătoare cu cele stipulate în cazul difuzării copiilor private și să se bazeze pe raportările efectuate anual la nivel național.

Metodologia solicită bibliotecilor să transmită lunar, către organismul de gestiune colectivă, o documentație care să cuprindă cităm:

- „totalitatea operelor scrise pe domeniile de creație aflate în administrare, inclusiv noile achiziții;
- fișa operelor scrise împrumutate ce conține: date privitoare la codul de inventar, titlul operei, autorul și/sau autorii, domeniul din care face parte și nr. utilizatorilor prin împrumut aferent fiecărei opere scrise;
- documentele financiar-contabile indispensabile stabilirii bazei de calcul a remunerației.“

Ce ar însemna acest lucru pentru o bibliotecă?

Încercăm să simulăm un studiu de caz pentru Biblioteca „V.A. Urechia“ cu datele din anul 2003, datorită faptului că anii 2004 și 2005 sunt atipici din punct de vedere statistic, datorită suspendării activității la sediul central a cărui clădire a intrat în procesul de reabilitare.

Biblioteca a avut 36.237 utilizatori activi, care au efectuat 267.663 vizite și au generat 538.372 tranzacții de împrumut. Fiecare utilizator activ a fost la Biblioteca de 7,38 ori și a consultat în medie 14,8 documente. Înmulțind nr. tranzacțiilor cu 8.000 lei ROL obținem 4.306.976.000 lei ROL (430.697,6 RON). Deci, peste 4 miliarde de lei în condițiile în care bugetul alocat achizițiilor abia a atins, în 2003, valoarea de 1.281.137.000 lei. Presupunând faptul că am avea

acest buget, cheltuielile destinate drepturilor de autor ar depăși $\frac{3}{4}$ (77,07%) din bugetul destinat achiziției și completării. Comparativ cu veniturile proprii obținute din recuperarea cheltuielilor cu materialele consumabile, care au fost de 344.118.000 lei ROL, 10%, conform prevederilor din Metodologie, reprezintă 34.411.800 lei, ceea ce reprezintă un raport de 125,16 ori între venituri și valoarea minimă impusă de metodologie. Asta dovedește faptul că Biblioteca noastră nu ar suferi funcțional de pe urma plății drepturilor de autor, decât dacă ar realiza venituri de peste 4,3 miliarde lei ROL și asta în condițiile în care alocația bugetară de la ordonatorul principal de credite nu s-ar modifica în structură ca urmare a realizării acestora.

Ce ar mai însemna aplicarea Metodologiei, în formatul propus și discutat în cadrul primei ședințe de negocieri?

Ar fi vorba de generarea listei operelor scrise pe domenii de creație aflate în administrare, ceea ce pentru noi ar reprezenta aproximativ 600.000 înregistrări; lista operelor scrise împrumutate cu datele aferente, aproximativ 44.864 pe lună (la nivelul anului 2003); la care se adaugă documentele financiar-contabile.

În aceste condiții și având în vedere perioada de schimbări cu cerințe suplimentare atât din zona conservării și digitizării patrimoniului, a lucrului partajat la nivel național, cât și a oferirii de servicii de calitate, destinate utilizatorilor, în conformitate cu directivele și cerințe din partea CE, personalul instituției noastre ar trebui să fie cel puțin dublu.

Eugen Iordache ■
Liviu-Iulian Dediu ■

Publicație editată de ANBPR- Filiala Galați

Biroul executiv al Filialei

Liviu-Iulian Dediu, președinte, lidbvau@yahoo.com
Letiția Buruiană, vicepreședinte, lburuiana@bvau.ro
Spiridon Dafinoiu, secretar, sdafinoiu@yahoo.com
Camelia Toporaș, membru, camitoporas@yahoo.com
Geta Eftimie, membru, egeta_67@yahoo.com

ANBPR Filiala Galați

800208, Galați, Mihai Bravu, 16
Tel: 0236-411037; Fax: 0236-311060

Publicația apare cu sprijinul Bibliotecii „V.A. Urechia“.

Eugen Iordache

directorul Bibliotecii „V.A. Urechia“

Liviu-Iulian Dediu

redactor și tehoredactor

Preț: 3 RON

Se distribuie gratuit membrilor ANBPR Filiala Galați